

Lelóczy Gyula

KERESZTÉNY ÉLETÜNK MINT KÜLDETÉS

Jézus hol magához hívja, hol testvéreihez küldi barátait. Hol meg akarja osztani velük társaságát: "Mester, hol lakol?" "Gyertek, nézzétek meg!" (Jn 1,38–39), hol fontos megbízatással elküldi őket: "MenjeteK, tegyeteK tanítványommá minden népet!" (Mt 28,18) A keresztény ember élete olyan, mint a nagyóra ingája: állandó mozgásban van. Hol az Úr bensőséges közelségébe megy, hol testvérei szolgálatára siet. Nincsen itt a földön maradandó otthonunk (vö. Zsid 13,14), állandó honvágy húz bennünket lételemünk egyik pólusától a másikhoz. "Krisztus szeretete sürget minket." (2Kor 5,14)

De ha jobban megvizsgáljuk ezt, a mások segítségére sietés is tulajdonképpen közeledés Krisztushoz. Jézus radikális módon azonosítja magát minden emberrel, aki valamire rászorul: "Éhes voltam, és adtatok ennem." (Mt 25,35) A mások felé való igyekvésünk is Krisztus követése, Jézus utánzása: "Amint engem küldött az Atya, úgy küldelek én is titeket." (Jn 20,21) Ahogy Krisztus engedelmeskedett az Atya küldő szavának, úgy kell nekünk is engedelmeskednünk Krisztus bennünket másokhoz küldő parancsának. Ahogy Krisztus kész volt elhagyni "mint Isten az Istennel való egyenlőséget," és emberként hozzánk jöve "kiüresítette magát" (Fil 2,6.7), úgy nekünk is készeknek kell lennünk elhagyni kényelmes, megszokott életformánkat, és oda menni, ahová nem szívesen megyünk (vö. Jn 21,18). Vizsgáljuk meg közelebbről a keresztény ember egzisztenciáját mint küldetést, Krisztus-követésünknek ezt a sajátságos oldalát éppen a Krisztushoz hasonulás szempontjából: mire kötelez Krisztus példája minden keresztényt? hisz a keresztységben és a bérnálásban minden keresztény missziós feladatot kapott. Vizsgálódásunk első felében a témával foglalkozó szentírási anyagot vesszük szemügyre, majd azt követően a keresztény lét mindennapi megélésével kapcsolatos következtetéseket vonjuk le.

1

Jézus egzisztenciája legmélyéig eltöltötte az a meggyőződés, hogy Valaki küldi, és küldetést tölt be itt a földön: "Én az Atyától származom, és Tőle jöttem. Nem magamtól jöttem, hanem Ő küldött." (Jn 8,42) Mind a négy evangéliumban megtaláljuk Jézusnak azt az állítását, mely küldetésének tudatosságát bizonyítja: "Aki engem befogad, azt fogadja be, aki engem küldött." (Mt 10,40; Mk 9,37; Lk 10,16; Jn 13,20) Bár a szinoptikusoknál másutt is fel-felbukkan a küldetés gondolata (pl. Mt 15,24; 21,37; Lk 4,43), a téma következetes kidolgozását János evangéliumában olvashatjuk. Eb-

ben az evangéliumban Jézus közel negyvenszer utal az Istenre úgy, mint arra, aki Őt küldte.

Jánosnál látjuk, hogy tanító, gyógyító munkája során Jézus olyan fokban azonosította magát küldetésével, hogy csak azt tudta, akarta mondani és tenni, amit az Atyától hallott: "Tanításom nem az enyém, hanem azé, aki küldött" (7,16); "Akit az Isten küldött, Isten szavait mondja el" (3,34); "Az én ételem az, hogy megtegyem annak akaratát, aki küldött, és véghezvigyem az Ő művét." (4,34) Azt is elmondta a názáreti vándortanító, hogy mi indította Istent a Fia elküldésére: "Mert az Isten úgy szerette a világot, hogy odaadta Egyszülöttét azért, hogy aki hisz benne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen. Isten ugyanis nem azért küldte a Fiút a világba, hogy a világot megítélje, hanem hogy a világ üdvösségre találjon általa." (3,16–17) Azaz a Fiú elküldésének egyetlen indítóoka, forrása az Atya szeretete bajban levő teremtményei iránt.

Azt is megtudjuk János evangéliumából, hogy ugyanaz az Atya, aki küldte Jézust, egyúttal életének is forrása, és Jézus, étel formájában, ugyanezt az életet akarja továbbadni övének: "Ahogy engem az élő Atya küldött, és én az Atya által élek, ugyanúgy az is, aki engem eszik, általam élni fog." (6,57) Földi pályája végén Jézus ismét küldetéstudatának ad kifejezést: "Most elmegyek ahhoz, aki küldött" (16,5); de még ekkor is csak azért imádkozik, "hogy a világ elhiggye, hogy Te küldöttél engem." (17,21; vö. 11,42)

Az evangéliumban elmondottak visszhangjaként a János-levéliben Jézus idézett szavainak szinte rövid kommentárját halljuk: "Az Isten szeretete abban nyilvánult meg, hogy az Isten elküldte a világba egyszülött Fiát, hogy általa éljünk; láttuk és tanúságot teszünk róla, hogy az Atya elküldte a Fiút a világ üdvözítőjéül. [...] A szeretetnek nem az a lényege, hogy mi szeretjük az Istent, hanem hogy ő szeret minket, és elküldte a Fiát bűneinkért engesztelésül." (1Jn 4,9–10.14)

Ahhoz azonban, hogy Jézus üzenete elérjen bennünket, hogy szavainak magva bennünk kikeljen és bő termést hozzon, a Szentlélek elküldése is szükséges. Ennek az ajándéknak ismét János a tanúja; nála olvassuk Jézus ígéretét: "Kérni fogom az Atyát, s Ő egy másik Pártfogót küld nektek, hogy veletek legyen mindörökké: az Igazság lelkét" (Jn 14,16–17); "Amikor eljön a Vigasztaló, akit az Atyától küldök hozzátok, az Igazság Lelke, aki az Atyától származik, ő majd tanúságot tesz rólam." (Jn 15,26) Az ígéret először húsvét napján teljesedett be, amikor a feltámadt Jézus megjelent apostolai körében, rájuk lehelt és így szólt: "Vegyétek a Szentlelket!" (Jn 20,23), majd pedig pünkösdkor, az Egyház születésnapján, amikor a lángnyelvek formájában leszálló Lélek tűzzel, bátorsággal, lelkesedéssel töltötte el a tanítványokat. Itt említjük meg, hogy Péter egyik korai, nem sokkal pünkösd után elmondott beszédében is megtaláljuk Jézus küldetésének a gondolatát: "Az Isten elsősorban nektek adta és hozzátok küldte el Fiát,

hogy megáldjon titeket, s így mindegyiketek elforduljon a bűntől." (ApCsel 3,26)

Az apostoli levelek folytatják a gazdag hagyományt, és szintén beszélnek mind Jézus, mind a Szentlélek elküldéséről. A legszebb és legismertebb szöveget Pálnál olvassuk, aki a Galata-levélben összekapcsolja a két küldés, a Fiú és a Szentlélek küldésének témáját: "Amikor elérkezett az idők teljessége, az Isten elküldte a Fiát, aki asszonytól született, és ő alávetette magát a törvénynek, hogy kiváltson minket a törvény szolgaságából, s az Isten fiaivá lehessünk. Mivel az Isten fiai vagytok, a Fia Lelkét küldte szívünkbe az Isten, aki őt így szólítja: Abba, Atya." (4,4–6) Pál a Római-levélben is, bár más összefüggésben, de azért az előbbi szöveghez közeli értelemben ír Jézusról: "[Isten] saját Fiát küldte el a bűnös testhez hasonló formában." (8,3) A Zsidókhoz írt levél Jézust "küldöttnek" nevezi (3,1), míg Péter levele "az égből küldött Szentlélek"-ről beszél (1Pt 1,12).

Az "apostol" szó "küldöttet" jelent. A Mester ezt a nevet adta a hozzá legközelebb álló tizenkét tanítványának. Magát az apostoli küldetést a tanítványok húsvét napján, közvetlenül feltámadását követően kapták Jézustól: "Békesség nektek! Amint az Atya küldött engem, én is úgy küldelek titeket." (Jn 20,21) Az Úr ugyanezt a húsvéti megbízatást már előbb, az utolsó vacsorán, főpapi imájában is elmondta: "Ahogy Te engem a világba küldtél, úgy küldöm őket a világba." (Jn 17,18) Akárcsak Istennel való megbékélésünk és az Istentől szívünkbe áradó béke, úgy a tanítványok küldetése is a feltámadás gyümölcse, húsvét ajándéka. Rövidebb missziós körútra már előbb is elküldte Jézus tanítványait, de az ősegyház az egész evangéliumot húsvét fényében olvasta, és húsvét erejét látta a tanítványok valamennyi tettében megnyilvánulni, azzal a meggyőződéssel, hogy Jézus tanítványaihoz intézett szavai minden idők keresztyeinek is szólnak: "[Jézus] összehívta a tizenkettőt, [. . .] aztán elküldte őket, hogy hirdessék az evangéliumot, és gyógyítsák meg a betegeket" (Lk 9,1–2; vö. Mk 6,7); "Ezek után az Úr kiválasztott más hetvenkettőt, és elküldte őket kettesével maga előtt minden városba és helységbe, ahová menni készült. Így szólt hozzájuk: 'Az aratnivaló sok, de a munkás kevés. Kérjétek hát az aratás Urát, küldjön munkásokat az aratásra. Menjetek! Úgy küldelek benneteket, mint bárányokat a farkasok közé'" (Lk 10,1–3; vö. Mt 10,16); "'Én azért küldelek titeket, hogy learassátok, amiért nem munkálkodtatok.'" (Jn 4,38)

Húsvét után az apostoli üzenet tartalma kiegészül, most már Jézus feltámadásának, befejezett művének az örömhírét kellett a tanítványoknak mások felé közvetíteni. Ennek az örömhírnek az első küldöttei asszonyok voltak. Őket küldi az angyal húsvét hajnalán: "Siessetek, vigyétek hírül tanítványainak: Feltámadt a halálból, előttetek megy Galileába!" (Mt 28,6–7) Ez a közvetlen felszólítás ölt aztán kozmikus távlatokat, és lesz minden korok keresztyeinek szóló parancs Jézusnak a mennybemenetel hegyén elmondott utolsó szavaiban: "Menjetek, tegyétek tanítványommá mind a

népeket. [. . .] S én veletek vagyok mindennap, a világ végéig." (Mt 28,19-20)

A pünkösdi egyházban az apostoli küldést vagy maga Jézus adja látomás formájában, mint pl. Pálnak ("Csak menj, mert én messzire, a pogányok közé küldelek" – ApCsel 22,21), vagy Jézus helyett a helyi egyház (a jeruzsálemi egyház "elküldte Barnabást Antióchiába" – ApCsel 11,22) közvetíti, vagy a Szentlélek végzi ("Így szólt hozzájuk a Szentlélek: 'Rendeljétek nekem Barnabást és Sault arra a munkára, amelyet szántam nekik'. [. . .] A Szentlélektől küldetve Szeleukiába mentek, onnét Ciprusba hajóztak" – ApCsel 13,2,4).

Pálban minden apostolnál erősebb volt kiválasztottságának és küldött voltának a tudata. A Rómaiakhoz írt levelének ünnepélyes hangú bevezetésében "meghívott apostolnak" nevezi magát, aki Jézus Krisztus által "kegyelmet" és "apostoli küldetést" kapott (1,1.5). Levelében következetesen úgy mutatkozik be, mint Jézus Krisztus apostola, küldötte. De ige formájában is hivatkozik az Úrtól való küldetésére: "Krisztus ugyanis nem keresztelni küldött, hanem azért, hogy hirdessem az evangéliumot." (1Kor 1,17) Másutt arra figyelmezteti a híveket, hogy az ő szavai által maga Isten beszél hozzájuk: "Krisztus követségében járunk, maga az Isten int benneteket általunk." (2Kor 5,20) Még rabságának láncai sem akadályozzák meg hivatása teljesítésében: az evangélium titkának "a bilincsekben is hírnöke vagyok, hadd hirdessem hát bátran, ahogy kötelességem." (Ef 6,20)

2

A 2. világháború során az egyik német város középkori székesegyházát egy bombatámadás földig rombolta. A háború után a város népe nagy buzgalommal látott hozzá, hogy a romokból a templomot újra felépítsék. Elhatározták, hogy az eredeti pontos mását hozzák létre. Amikor a munka már befejezéshez közeledett, és arra került volna sor, hogy a nagy feszületet visszategyék régi helyére, a főoltár fölé, az építők dilemma előtt álltak, mert – bár egyébként a Megfeszített teste sértetlenül megmaradt – a szobor két karját nem sikerült a romok között megtalálni. A városatyák hosszan tanakodtak, mitévők legyenek, hogyan pótolják a hiányzó karokat, míg végre sikerült a feszület sorsát eldönteniök. Krisztus testét karok nélkül helyezték el a kereszten, és a feszület alá márványtáblára ezeket a szavakat vésették: "Ti vagytok az én karjaim." Apostolnak lenni annyit jelent, mint Krisztus személyét képviselni, Őt szép élettel, jó szóval, jó tettekkel jelenlevővé tenni az emberek között.

Az Atya a Fiúban Önmagát mondja ki mintegy egyetlen szerelmes Szóban. S ezt a Fiút, Szót küldte el az Atya, hogy emberi egzisztenciát öltson magára, és hozzánk hasonló emberként jöjjön közénk. A Fiú embersége az a Sátor, melyben a Fiú istenségének teljessége lakik (vö. Jn 1,14), melyben Isten és ember végre egymásra talál. Jézus tökéletes hűséggel képviseli az

Atyát a földön. "Aki engem lát, látja az Atyát." (Jn 14,9) Szavai, tettei, magatartása az Atya szavai, tettei, magatartása. Krisztus híven "lefordítja" az Atya isteni szeretetét emberi módon megélt szeretetre, mert az ember Jézus szívében Isten szeretete ég. A jászolban fekvő Gyermekekben, a betegeket gyógyító, elesetteket vigasztaló, gyermekeket magához ölelő, az örök élet ígét tanító Mesterben, a kereszten agóniáját szenvedő Jézusban látjuk meg: így szeret az Isten.

A názáreti Jézus a történelem egy adott korszakában, a földkerekség egy adott pontján az ott és akkor élő embereknek megmutatta, milyen a mi Istenünk, milyen határtalan a szeretete, milyen hűség és ígéreteihez. De ezzel nem fejezte be a rábízott feladatot: küldetése minden korok minden emberéhez szól. Ezért – közvetlen tanítványaival kezdve – minden korban a világ minden pontjára embereket küld, hogy az Ő szavait elvigyék minden embernek. Mert "hogyan higgyenek abban, akiről nem hallottak? S hogyan halljanak róla, ha nincs, aki hirdesse? S hogyan hirdessék, ha nem kaptak küldetést?" (Róm 10,14–15)

Senki sem hirdetheti Jézus jóhírét a maga kezdeményezésére: kiválasztás, megbízás, felhatalmazás, küldés szükséges hozzá. A küldetést viszont mindenki megkapja, aki részesült a keresztség és bérmálás szentségében. Akárcsak az egyházi rend, a keresztség és a bérmálás is "karaktert", eltörölhetetlen jegyet nyom a lélekre, s ez a jegy a Jézus pápi, próféta és királyi méltóságában való részesedést jelenti. Bár a szentségi papság és minden hívő általános papsága között lényeges különbség van, a három "karakterben" részesítő szentség Isten pápi népévé teszi az egész keresztyén közösséget, melyen belül minden egyes hívőnek apostoli hivatása és kötelessége van, melyet minden Isten akarata szerint élni szándékozó keresztyének gyakorolnia kell.

Roppant kitüntetés, hogy az Úr Jézus gyenge, gyarló embert használ fel megváltó műve folytatásához, beállítja őt az üdvösségtörténet évezredes sodrába, általa próbálja elérni, felrázni, igazi önértékére ráébreszteni s gyengéden Maga felé fordítani embertestvéreit. "Ahogy az Atya küldött engem, úgy küldelek én is titeket": ugyanaz a szeretet, gond, törődés, együttérzés nyilvánul meg minden egyes apostoli küldetésben, mint amely megnyilatkozott a Fiú hozzánk való elküldésében. Kimondhatatlan ajándék, kegyelem a mindenható Isten követének lenni az emberek között. Felfoghatatlan titok: a határtalanul szabad, végtelen hatalmú, teremítő Isten valamiképpen az emberekre szorul, valamiképpen szüksége van ránk. Ez a titok a legdrámaibb módon a kereszten függő Jézus "Szomjúhozom!" szavában nyilatkozott meg: szüksége van szeretetünkre, szolgálatunkra, segítségünkre, szüksége van, szomjazik arra, hogy megossa velünk a világ üdvösségének a gondját, annak érdekében kifejtett munkáját.

De aki megkapta ezt az ajándékot, annak kötelessége azt tovább adni és kamatoztatni. Pál mondja minden keresztyének: Krisztus "munkatár-

saként figyelmeztetünk titeket: használjátok fel az Isten kegyelmét. [. . .] Most van a kellő idő, most van az üdvösség napja." (2Kor 6,1–2) Minden óra, minden pillanat egyetlen alkalom, a "most" kegyelme, amit nem szabad elszalasztanunk. Az alkalmas pillanatban mondott helyes szó megmenthet egy lelket, míg bármely alkalom elmulasztása örök mulasztás, mert ugyanaz az alkalom soha többet nem jön vissza.

Egyetlen kegyelem sem magántulajdon. Bár az egyén gazdagodik a kegyelmek által, melyeket mint drága kincset embersége agyagedényébe őriz (vö. 2Kor 4,7), de azok sohasem válnak kizárólagos tulajdonává. Minden kegyelem közös vagy, az Egyház kincse, és azt kamatoztatnunk kell mások javára. A kegyelmeket nem halmozhatjuk fel valami lelki csűrben a magunk gyarapodására; lelki értékekben sohasem lehetünk "kapitalisták". Itt kell az igazi nagylelkűséget, lelki szegénységet gyakorolnunk, s úgy élnünk, "mint akiknek semmijük sincs, mégis mindenük megvan" (2Kor 6,10). Mert a kegyelem olyan, mint a gyertya: ha meggyújtjuk a magunkról egy másik emberét, neki is lesz világossága, de a miénk is megmarad. A lelki értékeknek az a tulajdonságuk, hogy minél többet adunk belőlük másoknak, annál több marad nekünk.

A küldetés formája százféle lehet. Van, akit arra választ ki az Isten, hogy egész életét, minden idejét, képességét és energiáját Jézus jóhírének terjesztésére fordítsa, hogy teljes munkaidejű, foglalkozású, hivatásos, "profi" apostol legyen, akinek élete Jézus Krisztus papjaként mások üdvösségének szolgálatában ég el. Van, akit arra hív meg az Úr, hogy a szegény, család-talan, engedelmes Jézus életformáját tegye magáévá, és egy új családban, testvéri közösségben mint szerzetes legyen "mindenkinek mindene" (vö. 1Kor 9,22). Van, akinek az az élethivatása, hogy az emberek millióinak az életformáját ossza meg, kétkezi munkával keresse a kenyeret maga és családjá számára, és embertársaival sorsközösséget vállalva legyen Krisztus tanúja az emberek között mint világi apostol. S a papi, szerzetesi, világi apostoli hivatáson belül számtalan változatban valósulhat meg az egyetlen keresztény hivatás; amilyen gazdag lehetőségekben és életformákban az emberi élet, olyan gazdag megnyilvánulási formáiban az apostoli munka is.

Az apostoli élet aprópénzre váltásának, mindennapi megélésének valójában annyi formája van, ahány keresztény él a földön. Minden apostoli küldetés egyetlen, senki máséhoz nem hasonló és nem hasonlítható ajándék, amit az illető személynek a maga sajátos, egyedi körülményei között, a maga egyetlen személyisége, vérmérséklete, adottságai felhasználásával kell megélnie. Az egyik apostol tömegeknek szónokol, a másik elrejtve imádkozik emberek megtéréséért, a harmadik levelezés útján éri el a lelkeket, a negyedik iskolai katedrán tanít, az ötödik gyárban éli meg a krisztusi ideált, és olyan emberekhez viszi el Jézus tanítását, akik pap közelébe sohasem kerülnek. A szülő minden tettevel, szavával és kifejezett vallásos képzéssel is apostol a gyermekei számára; a pedagógus vagy bármely más

vezető állásban levő keresztény is példaként életmódjával, véka alá nem rejtett krisztusi nézeteivel is apostola a rábízottaknak; a művész alkotásaival, a tollforgató ember papírra vetett írásaival, mindaz, aki rivaldafényben áll, oktató, szórakoztató, művészi élményt adó szereplésével nagy tömegek számára Krisztus apostola, küldöttje. Charles de Foucauld a Szahara mélyén élte meg apostoli hivatását úgy, hogy életében egyetlen követője sem volt. Kolbe Szt. Maximilián világméretű apostoli munkájáról kevesen tudnak; őt a haláltábor borzalmában egyik fogolytársa helyett önként vállalt éhhalála tette híressé, mint Jézus szeretetének tanúját. Kalkuttai Teréz anya a legszegényebbeket szolgálja nagyvárosok nyomortanyáin; Szalézi Szent Ferenc püspökként vitte el a katolikus megújulást a francia Alpok falvaiba, városaiba.

De ezen túlmenően, ha az apostoli ideál megvalósításának végtelen sok formája is van, minden ember egyetlen egész, és így minden ember életén belül meg kell lennie a keresztény élet minden lényeges elemének és alapvető polarizáltságának. Bármilyen legyen is apostoli küldetésünk formája, életünkben meg kell lennie a keresztény élet két pólusának, egyrészt az Isten felé forduló imádkozás, elmélkedés, szemlélődés, másrészt embertársaink felé irányuló apostoli munka pólusainak. Ez Jézus főparancsolatának alapvetően kettős irányultságából következik: Isten szeretete lehetetlen az emberek felé való szerető kinyílás nélkül. A két elem egymáshoz való aránya az egyes emberek életében szinte végtelen számú változatot ölthet, de mindkét elemnek jelen kell lennie minden keresztény életében. A teljes magányban élő karthauzi szívében éppúgy meg kell lennie az apostoli tűznek, mint ahogy a napi tizenhat órát hívei körében töltő misszionárius életéből sem hiányozhat az elmélyedt imádkozás vágya és gyakorlata.

De van egy harmadik elem is, amely nélkülözhetetlen mind az intenzív imaélet, mind az eredményes apostoli munka szempontjából, s ez a rendszeres olvasás, tanulás. Nemcsak a jó pap, de minden jó keresztény, minden jó apostol holtig tanul. Isten szavát mindig hallgatni kell annak, aki azt élni és továbbadni akarja. Boldogok, akik éheznek és szomjazzák a Szót, Isten szép és igaz szavát. Csak az tud másoknak adni, aki maga is állandóan telítődik. Szent Bernát szava – "conca, non canalis", "tartály, nem csatorna" – figyelmeztetés mindnyájunk számára, hogy nem elég csupán annyit befogadni, amit mindjárt tovább is adunk, hanem telítve kell lennünk Isten szavával a túlcserélődésig: ebből a túláradó többletből juttatunk apostolként embertársainknak.

Minden szónál szebben beszél a tett: szavainknál fontosabb, hogy hogyan éljük meg az evangéliumi életideált. Ha egy apostol "vizet prédikál, és bort iszik", szavainak bizony nincsen hitele. A keresztény módon megélt élet ugyan nem helyettesíti mindenestül, nem teszi feleslegessé a szavakat; de annak, hogy az apostol szavai hitelesek legyenek, a szép keresztény élet

alapvető feltétele. S ez nem pusztán a jézusi elvek követését jelenti, hanem egy olyan alapvető magatartást is, amely vonzóvá teszi az apostol személyét. Jézus saját örömét akarja megosztani velünk, és az apostol feladata az, hogy Jézus örömét elvigye másoknak (vö. Jn 15,11). Derűnek, optimizmusnak, örömmel kell sugározni Jézus küldöttjéből. A szomorú, bekieseredett apostol önellentmondás. "Isten a vidám adakozót szereti." (2Kor 9,7) Ez apostoli munkája eredményességének is feltétele; Szalézi Szent Ferenc mondta: "Egy csepp mézzel több legyet lehet fogni, mint egy hordó ecettel." A keresztény ember számára kötelesség alapvetően boldognak lenni, függetlenül attól, hogy napi életében dolgai szándékai szerint alakulnak-e vagy sem. A keresztény embernek a Hegyi Beszéd és a Nyolc Boldogság igazsága élő tanújának kell lennie. Környezetének meg kell éreznie, hogy apostoli tevékenysége nem ráerőszakolt munka, nem kényszerből végzett kötelesség, hanem a szeretet túlaradása, mely a szív telítettségéből, spontán lelkesedésből fakad. "Krisztus szeretete sürget minket." (2Kor 5,14)

Mint küldetést teljesítő apostolok "ugyanazt a lelkületet ápoljátok magatokban, amely Krisztus Jézusban volt." (Fil 2,5) Amint Jézus magáról állította: "Akit az Isten küldött, Isten szavait mondja el" (Jn 3,34), úgy ugyanennek az állításnak bizonyos értelemben érvényesnek kell lennie az apostol életében, tevékenységében is. Amint Jézus elmondotta magáról: "Aki engem lát, látja az Atyát" (Jn 14,9), a hitelességnek, ha nem is ezen az abszolút, teljes fokon, de legalább az arra irányuló vágy s az afelé való törekvés fokán, kell eltöltenie az apostolt is. Csakugyan, minden apostol "alter Christus", Krisztus hűséges mása kell legyen, s mint ilyen az Atya megjelenítője az emberek között. Amint Krisztus "a láthatatlan Isten képmása" (Kol 1,15), úgy kell az apostolnak is Krisztus hű "ikonjává", képévé válnia. Ahogy az emberré lett Fiú olyan fokban volt az Atya önközlése, hogy csak az "Ige", a "Szó" név adhatta vissza leghűségesebben igazi kiletét, mint Isten apostola válj te is – korlátozott, emberi mértékben – Isten tükrévé, szavává, közlendőjévé. Szavad, teted, egész léted, minden, amit teszel, és ami vagy, hozza közel az emberekhez Isten szerető üzenetét. Krisztus tanújának lenni annyit jelent, mint jelenvalóvá tenni itt és most Jézus szeretetét, együttérzését a szenvedőkkel, elhozni 1990-be Jézus minden ember kínját megosztó kereszthalálát, de ugyanakkor megtapasztalhatóvá tenni a bűn, szenvedés és halál felett győzelmes feltámadásának erejét és örömét is.

* * *

Miután Jézus felment a mennybe, angyal jelent meg az apostoloknak, s így szólt hozzájuk: "Galileai férfiak, mit álltok itt égre emelt tekintettel?" (ApCsel 1,11) A kérdésben van valami türelmetlen felszólítás, ami talán más szavakkal így hangzana: "Emberek, mit bámultok az égre? Jézus elment, többé nem láthatjátok. Egyszer majd vissza fog jönni, de ez nem ma lesz és nem holnap. Addig rengeteg munka vár rátok. Hallottátok, mit mondott nektek: 'Menjete, tegyétek tanítványommá mind a népeket!'" (Mt

28,19) 'Menjetekek el az egész világra, és hirdessétek az evangéliumot minden teremtménynek!' (Mk 16,15) Az ő munkáját nektek kell folytatnotok. Ha ti nem teszitek, senki más nem fogja megtenni helyettetek. Ti vagytok az ő képviselői a földön. Óriási felelősség van a vállatokon, de ne féljetekek! Ha a feladat túl nagynek látszik, ha túl sok nehézség tornyosodik előttetek, csak gondoljatekek utolsó szavaira: 'Én veletekek vagyok mindennap, a világ végéig.' (Mt 18,20) Így hát ne habozzatekek, ne vesztegessétekek az időt; induljatekek, kezdjetekek el a munkát; Ő küld bennetekek!"

Friedrich Wulf

A HITÉLMÉNY MINT A KERESZTÉNY TANÚSÁGTÉTEL ELŐFELTÉTELE

1. Ha felvetjük ma a témát, hol van a helye az életben?

Röviden felvázolom az előtörténetet. A 19. századot (a katolicizmuson belül) a hit és a tudomány közötti kapcsolat problémájának megvitatása jellemezte; először apologetikus módon, a kifelé irányuló védekezés formájában; később aztán egyre növekvő mértékben az Egyházon belül is, a belső egyházi vitában. A hivatalos egyházi megnyilatkozások megrekedtek egy túlságosan statikus és elvont fogalmi körben, mégpedig a hagyományos bölcséleti és teológiai fogalmakban, és nem szenteltek elég figyelmet a természettudományi és szellemtudományi eredetű új fogalmi rendszereknek. Mai tudásunk szerint nem látták teljes komolyságában a problémát. Ezzel együtt növekedett a belső egyházi rossz közérzet a hitről szóló hivatalos tanítás és a ténylegesen megélt hit közötti különbség miatt. A hitélmény mint emberi megtapasztalás mindig alá van vetve a folyton váltakozó történelemnek, valamint a történelem megismerési módszereinek, gondolatmodelljeinek és az ezekből adódó elképzelések világának. E rossz közérzet valóságos csúcspontját az ún. modernista vita jelentette. Mint ilyen időszakban mindig, az ellenfelek végletekbe hajtják egymást. Amit akkor elítéltek, az a következő vélemény volt: az áthagyományozott hitformulák – azok is, amelyek a hivatalos egyházi teológia szerint nincsenek alávette változásnak – csupán külsődlegesek a tényleges hithez képest; a valósággal már nem állnak kapcsolatban; ezért – ma így mondanánk – többé-kevésbé ideológia jellegük van; az egyetlen dolog, ami a hit szempontjából számít, a belső élmény. Ezt a nézetet immanencia-teológiának nevezték. E teológia szerint, ha be akarunk hatolni a hitformulák igazságába, először az ember és történelmét kell szemügyre vennünk. Az ember és történelme mérvadó